

STANOVISKO HABILITAČNÍ KOMISE

pro habilitaci ThLic. Mgr. Jaroslav FRANC, Th.D.

k návrhu na jmenování uchazeče:

ThLic. Mgr. Jaroslav FRANC, Th.D.

docentem pro obor: **Teologie**

Složení komise:

předseda: prof. ThDr. Ľubomír Žák
CMTF UP v Olomouci

členové: prof. Ivana Noble, Ph.D.
ETF UK v Praze

prof. PhDr. Luboš Kropáček, CSc.
HTF UK v Praze

prof. Pavel Hošek, Ph.D.
ETF UK v Praze

doc. RNDr. Reginald Adrián Slavkovský, PhD.
TF TU v Trnavě

Stanovisko habilitační komise:

a) Habilitační komise posoudila vědeckou kvalifikaci uchazeče.

Komise konstatovala, že dr. Franc absolvoval v roce 1995 Cyrilometodějskou teologickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci v oboru *Katolická teologie*. Na téže fakultě získal v roce 2005 licenciát teologie a v roce 2010 doktorát teologie v oboru *Praktická teologie, zaměření Studium křesťanského Východu* (dizertační práce „*Alois Musil a hledání pramenů monoteismu: Na cestě od pokojného soužití beduinů, muslimů, východních a západních křesťanů k náboženskému a ekumenickému dialogu*“). V roce 2010 také získal na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze magisterský titul v oboru *Teologie–religionistika*.

Od počátku teologické dráhy se J. Franc věnuje spiritualitě křesťanského Východu, a to především Koptské pravoslavné církvi a sesterským starobylým církvím. Zabývá se ekumenickými vztahy mezi starobylými sesterskými církvemi Východu a katolickou církví, a to zvláště Koptskou pravoslavnou církví a církví katolickou. Teologicky interpretuje kontinuitu a diskontinuitu patristické tradice v arabsky hovořících křesťanských církvích. V kontextu výzkumu tradice arabského křesťanství se věnuje také mezináboženským vztahům, a to především vztahu křesťanů a muslimů. Z toho důvodu je významným těžištěm jeho práce také výzkum vztahu víry a kultury, respektive hledání paradigmatu vzájemných vztahů kultury a víry v kontextu křesťanských tradic. (Alois Musil, Ignác Veselý, papež Řehoř VII.).

V kontextu evropské kultury a společnosti se v rámci teologie mimokřesťanských náboženství věnuje také vzniku, vývoji a zániku nových náboženských hnutí (moderních spiritualit, sekt) a jejich významu pro praxi církve 20. a 21. století. Přítomnost nových náboženských hnutí interpretuje jako nepřehlédnutelné znamení doby, které rozlišuje a interpretuje ve světle evangelia; inspirováno především dílem teologa a religionisty Johna Saliby.

Shora zmíněná témata od roku 2006 zahrnuje do výuky a diskutuje na CMTF UP v Olomouci v programu *Katolická teologie* a dalších studijních programech. Teologii mimokřesťanských náboženství v českých přednáškách z religionistiky (*Religionistika*) se zvláštním zřetelem na nová náboženská hnutí (*Spiritualita současných mimokřesťanských náboženství, Nová náboženská hnutí*). Pro zahraniční studenty pak na teologické fakultě v kurzech *Religious Studies* a na Lékařské fakultě v kurzech *Europe: User's Guide*. Ekumenické a mezináboženské vztahy diskutuje se studenty např. v kurzu *Ekumenická teologie a mezináboženský dialog* nebo *Islám: znamení doby*. V daných oblastech vede studenty při zpracování absolventských prací.

V současné době pracuje na projektu *Erasmus+* (2018–2021), Al-Hikmah institutu, Mezinárodní univerzity al-Mustafa, Qom, Irán.

V letech 2007, 2010, 2011 řešil projekt *Relationship between Islamic and Christian communities in Egypt*, MŠMT ČR a Ministerstva školství a technického vzdělávání v Egyptě.

V letech 2008–2010 získal grant nadace *Fidentia* v rámci programu Scholarship Program for Central and Eastern zaměřeného na “leadership formation”, téma grantu *Towards the peaceful coexistence of Christians and Muslims in the modern society*.

V letech 2012-2019 byl řešitelem 2 a členem řešitelského týmu 3 projektů studentské grantové soutěže IGA.

V letech 2013-2016 byl členem řešitelského týmu projekt financovaného Evropskými strukturálními fondy Institut interkulturního, mezináboženského a ekumenického výzkumu a dialogu (CZ.1.07/2.3.00/20.0154).

V letech 2016-2018 byl členem řešitelského týmu projektu GAČR (č. 16-26213S) *Recepce teologických tradicí křesťanského Východu*.

Pobýval na Opolské univerzitě v Opole v rámci Central European Exchange Programme for University Studies (CEEPUS, CIII-AT-0502-07-1617-M-103306 – Bioethics), téma projektu: *Vybrané otázky z bioetik v tradičně muslimských zemích*.

Dále absolvoval pobyt na Katolické univerzitě v Ružomberoku v rámci Central European Exchange Programme for University Studies Košice (CEEPUS, CIII-AT-0502-08-1718-M-114707 – Bioethics), téma projektu: *Vybrané otázky z bioetiky ve vztahu křesťanství a islámu*.

V letech 2007–2020 absolvoval 22 zahraničních vědeckých a odborných stáží na různých světových univerzitách a institutech, např. na *Dár al-ulúm, Káhirska univerzita*, Káhira, Egyptská arabská republika; *The Leuven Institute for Ireland in Europe, Faculteit Theologie en Religiewetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven*, Belgie; *Pontificia Università degli Studi San Tommaso d'Aquino a Pontificio Istituto Orientale, Pontificia Università Gregoriana*, Řím, Itálie; *The Leuven Institute for Ireland in Europe, Faculteit Theologie en Religiewetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven*, Belgie; *Heythrop College, London University*, Londýn, Velká Británie; *Université Saint-Joseph de Beyrouth, Centre de documentation et de recherches arabes chrétiennes*, Bejrút, Libanon; *Seaton Hall University, Institute of Judaeo-Christian Studies*, New Jersey, USA; *Institut koptských*

studii, Káhira, Egyptská arabská republika, *Ferdúsi univerzita v Mašhadu*, *Teologická fakulta*, Mašhad, Irán; *Al-Hikmah institut*, *Mezinárodní univerzita al-Mustafa* a *Mezinárodní institut pro mír a náboženství Qom*, Irán.

Od roku 2014 je předsedou Akademického senátu CMTF UP v Olomouci. Je také členem Oborové rady praktické teologie na CMTF UP v Olomouci.

V roce 2020 byl *Guest Editor* zvláštního čísla časopisu *Religions* (ISSN 2077-1444) na téma 'Orthodox Church and the Politics of Religion'.

Seznam jeho vědeckých a odborných prací čítá 2 monografie, 13 kapitol v monografiích (z toho 3 ve světovém jazyce), 2 odborné články v zahraničních vědeckých časopisech (z toho 2 ve světovém jazyce), 19 odborných článků v tuzemských časopisech (z toho 1 ve světovém jazyce), 8 příspěvků ve sbornících (z toho 3 ve světovém jazyce), 2 recenze, 2 edice, 4 encyklopedická hesla, 8 učebních textů, 2 překlady, 2 audiovizuální materiály, 7 mediálních komentářů, 8 popularizačních článků.

Uspořádal 16 konferencí a workshopů.

Aktivně se zúčastnil 12 mezinárodních, 11 národních konferencí a workshopů. Absolvoval 14 zvaných přednášek a posterů.

Citační index dr. France, pokud se mu ho podařilo zjistit, čítá 22 citací a ohlasů v publikacích odborného charakteru.

Habilitační komise konstatovala, že všechny předložené práce plně prokazují uchazečovu odbornou kvalifikaci a způsobilost k vědecké činnosti. Komise se shodla na tom, že vědecká kvalifikace uchazeče odpovídá předepsaným požadavkům Univerzity Palackého.

b) Komise posoudila uchazečovu dosavadní pedagogickou způsobilost.

Komise shledala, že dr. Franc pedagogicky působí od roku 2006 jako odborný asistent na Katedře pastorální a spirituální teologie a od roku 2010 také na Katedře systematické teologie na Cyrilometodějské teologické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, kde vyučuje v programu teologie a dalších studijních programech předměty *Religionistika*, *Religious Studies*, *Europe: User's Guide*, *Ekumenická teologie a mezináboženský dialog*, *Islám: znamení doby*, *Spiritualita současných mimokřesťanských náboženství*, *Nová náboženská hnutí*. Vyučuje rovněž v doktorském studijním programu např.: *Křesťanství a religionistika*, *Arabské křesťanství*.

Vedl 23 bakalářských a 3 diplomové práce, byl oponentem dalších 17 bakalářských, 8 diplomových, 1 rigorózní a 1 dizertační práce, bývá členem komisí pro obhajoby a státní závěrečné zkoušky. Příležitostně vyučuje v doktorském studijním programu a bývá členem komisí pro státní doktorskou zkoušku a obhajobu disertační práce.

Vedle toho přednáší také na CARITAS-VOŠs v Olomouci, kde také vede závěrečné práce a bývá členem komisí pro obhajoby a závěrečné zkoušky.

Habilitační komise konstatovala, že uchazečova pedagogická praxe je dostatečná jak v pregraduálních tak postgraduálních studijních programech a odpovídá předepsaným požadavkům Univerzity Palackého.

c) Komise vzala na vědomí posudky všech tří oponentů jí jmenovaných.

Doc. RNDr. ThLic. Karel SLÁDEK, Ph.D. z Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze v závěrečném shrnutí svého posudku uvedl: „*Franc velmi solidně pracuje s prameny a prostudoval si potřebnou literaturu. Nesporným pozitivním vkladem je vzorná práce s cizojazyčnými texty a s překlady z arabštiny. Autorova analýza textů, teologických sporů a práce s odbornou terminologií svědčí o jeho erudici a schopnosti teologicky promýšlet texty, které má před sebou, a ve kterých dává do souvislosti život a dílo. Plodně využívá odbornou terminologii a jeho úvahy a soudy jsou náležitě argumentačně podloženy. Práce tak přináší do českého prostředí nové poznatky a zabývá se zde dosud podrobněji nezpracovaným tématem. Habilitační práci Jaroslava France nejenže vřele doporučuji k obhajobě jako výbornou, ale rovněž doufám, že bude brzy publikována.*“

Druhým oponentem byl **doc. David VOPŘADA, Dr.** z Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. V závěru svého oponentského posudku na habilitační práci píše: „*Opakované konstatování limitů práce dr. France není důvodem ke zpochybnění určitého významu práce v českém odborném prostředí – jedná se tu o nové téma, jehož zpracování v češtině dosud chybělo. Způsob zpracování celého tématu ukazuje, že se autor v celém tématu faktograficky dobře orientuje, ovšem teologická reflexe stojící na tomto popisu by se neměla bát jít hlouběji, a to jak při rešerši pramenů teologického poznání, tak v oblasti teologické spekulace (intellectus fidei), která je v práci zastoupena pouze v menší míře. Proto má recenzent určitou pochybnost, zda se nejedná primárně o religionistickou spíše než teologickou práci. Předmětem práce nepochybně je teologické uvažování Šenuty III., a proto práce spadá do oboru „teologie“, v němž se kandidát rozhodl habilitační řízení absolvovat. Na druhou stranu by měla habilitační komise uvážít, do jaké míry práce vedle relativně dobře zpracovaného pozitivního kroku současné teologické metody (auditus fidei) obsahuje v dostatečné míře také intellectus fidei, který se ovšem omezuje spíše jen na samotný závěr práce, a zda tedy není práce spíše religionistická než teologická. Práce ukazuje rezervy vzhledem k teologickému dozrání autora, avšak lze konstatovat, že tento prostor k růstu může autor do budoucna ještě využít ve své odborné práci. Přesto dr. Franc ve své práci používá dostupnou zahraniční literaturu, především literaturu pramenou, která umožňuje představit teologii Šenuta III., a to včetně literatury arabské, jejíž užití zůstává v českém prostředí stále výjimečné. Při vědomí především metodologických nedostatků práce i odborné způsobilosti Mgr. Jaroslava France, Th.D., mohu konstatovat, že předkládaná práce může být po úspěšné veřejné obhajobě považována za dostatečný podklad pro získání hodnosti „docent“ v oboru Teologie.*“

Třetí oponent **doc. PaedDr. Martin DOJČÁR, Ph.D.** z Pedagogické fakulty Trnavské univerzity v Trnavě ve svém posudku píše: „*Habilitační práce Jaroslava Franca ponúka analyticky fundovanú sondu do sveta doktrínalnej a socio-kultúrnej podmienenej podoby kresťanstva cez osobnosť jej vrcholného inštitucionálneho predstaviteľa, koptského pápeža Šenuta III. V českých podmienkach je jedinečná svojou témou, ktorá spadá do oblasti teologického výskumu koptskej kresťanskej tradície, a ako taká predstavuje cenný príspevok k teologickému porozumeniu kresťanstva v jeho doktrínálnom, sociálnom a kultúrnom aspekte. Na základe uvedených skutočností odporúčam pokračovať v habilitačnom konaní ThLic. Mgr. Jaroslava France, Th.D., v odbore Teológia.*“

Komise tedy konstatovala, že všechny tři posudky hodnotí habilitační práci s názvem »Alexandrijský patriarcha Šenut III. a spor o teologii zbožštění« kladně a doporučují pokračovat v řízení pro jmenování docentem pro obor teologie.

Hlasování habilitační komise:

počet hlasujících	5
počet hlasů kladných	5
počet hlasů záporných	0
zdržel se hlasování	0

Závěr:

Habilitační komise v souladu s § 72 zákona č. 111/1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů doporučuje Vědecké radě *Cyrlometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci* pokračovat v habilitačním řízení ThLic. Mgr. Jaroslava FRANCE, Th.D., v oboru *Teologie*.

Habilitační komise určila téma habilitační přednášky s názvem **»Lazarus Moore (1902-1992) Some Aspects of Orthodox Prayer: pramen moderní koptské renesance«** v délce max. 20 minut.

V Olomouci dne 21. 9. 2020

Podpisy členů habilitační komise:

předseda: prof. ThDr. Ľubomír Žák
členové: prof. Ivana Noble, Ph.D.
prof. PhDr. Luboš Kropáček, CSc.
prof. Pavel Hošek, Ph.D.
doc. RNDr. Reginald Adrián Slavkovský, PhD.